

IBSS 2004

Συνοπτική παρουσίαση του ακαδημαϊκού προγράμματος

14th International Bankers' Symposium
2004
ibss
GREECE
ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΤΡΑΠΕΖΙΟΙ

ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ IBSS 2004 ΞΕΚΙΝΗΣΕ με την ομιλία της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κυρίας Μαριέτας Γιαννάκου, η οποία αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στη μεγάλη σημασία της δια βίου εκπαίδευσης και στη βαρύτητα που αποδίδει η ελληνική κυβέρνηση σ' αυτήν. Ακολούθησε χαιρετισμός του Γενικού Γραμματέα της ΕΕΤ, κυρίου Χρήστου Γκόρτσου και παρουσίαση του ακαδημαϊκού προγράμματος από τον ακαδημαϊκό υπεύθυνο του IBSS 2004, κ. Δημήτρη Μόσχο.

Στη συνέχεια οι κ.κ. Μ. Οράτης, Α. Μπένος και Α. Δραγγιώτης προέβησαν στη συνοπτική παρουσίαση του αρχικού Συμφώνου της Βασιλείας και των επερχόμενων αλλαγών του. Ο κύριος Οράτης παρουσίασε την εξέλιξη των πρακτικών διαχείρισης κινδύνων, την πορεία από τη Βασιλεία Ι στη Βασιλεία ΙΙ και τους στόχους του νέου Συμφώνου της Βασιλείας. Ο κ. Μπένος εστίασε στις νέες μεθοδολογίες υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων και στην αναγνώριση των αποτελεσμάτων των τεχνικών άμβλυνσης του πιστωτικού κινδύνου. Τέλος, ο κ. Δραγγιώτης παρουσίασε τους άξονες της άσκησης που ακολουθούσε, υπογραμμίζοντας ότι στόχος της ήταν η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις βασικές έννοιες του νέου Συμφώνου της Βασιλείας, η συζήτηση επί των συνεπειών της εφαρμογής του στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων και εν γένει στη διαχείριση κινδύνων και η συζήτηση επί στρατηγικών θεμάτων που εγείρει το νέο Σύμφωνο. Εξήγησε τα βήματα της άσκησης που ακολουθούσε, τις παραμέτρους που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη από τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκειά της και τα κύρια θέματα που έπρεπε να επιλυθούν. Σημειώνεται ότι η άσκηση αποτέλεσε αντικείμενο επεξεργασίας υψηλόβαθμων στελεχών των διευθύνσεων διαχείρισης κινδύνων τραπεζών-μελών της ΕΕΤ υπό το συντονισμό, κατά την εκπόνησή της, των κ.κ. Μπένου και Δραγγιώτη.

Στο πλαίσιο της σχετικής άσκησης οι συμμετέχοντες όφειλαν να υπολογίσουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις στο χαρτοφυλάκιο μιας εικονικής τρά-

πεζας σύμφωνα με τους κανόνες τόσο του υφιστάμενου πλαισίου όσο και της επερχόμενης τροποποίησής του. Σκοπός της άσκησης ήταν να προβούν οι συμμετέχοντες σε μια συγκριτική εξέταση των δύο μεθοδολογιών, εκτιμώντας παράλληλα τις συνέπειές τους στην κεφαλαιακή επάρκεια της τράπεζας.

Στη συνέχεια κάθε ομάδα έπρεπε να αποφασίσει ποια μέθοδο από τις προβλεπόμενες στο νέο Σύμφωνο θα υιοθετούσε για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών υποχρεώσεων.

Στο τελευταίο μέρος της άσκησης οι ομάδες των συμμετεχόντων επιδόθηκαν σε μια προσπάθεια αναδιάρθρωσης του χαρτοφυλακίου της τράπεζας κάτω από συγκεκριμένους περιορισμούς, με βάση νέες εξελίξεις στο μακροοικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον, που τροποποιούσαν άρδην την επικινδυνότητα των ανοιγμάτων της τράπεζας.

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΜΕΡΑ ΦΙΛΟΞΕΝΗΣΕ ΤΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ των κ.κ. R. Herring, Χ. Γκόρτσου και Δ. Τσομόκου. Ο κ. Herring παρουσίασε στη διάλεξή του με τίτλο “Πιστωτικός κίνδυνος και χρηματοπιστωτική αστάθεια” τις εξελίξεις που έχουν λάβει χώρα τα τελευταία χρόνια στη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη εσωτερικών μοντέλων υπολογισμού του

οικονομικού κεφαλαίου. Παρουσιάζοντας τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες των εν λόγω μεθόδων εστίασε το ενδιαφέρον στην αποτελεσματικότητά τους κάτω από συνθήκες αβεβαιότητας.

Στη συνέχεια, αφού παρουσίασε τα κίνητρα πίσω από την πρωτοβουλία της Επιτροπής της Βασιλείας να αναθεωρήσει το πλαίσιο υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, έθεσε σε κριτική τις διατάξεις του νέου Συμφώνου εξετάζοντας τη δυνητική συμβολή τους στην εμπέδωση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Ο κ. Γκόρτσος, μιλώντας για τη νέα αρχιτεκτονική του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος, ανέπτυξε την αιτιολογική βάση της αναμόρφωσης της αρχιτεκτονικής του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος και παρουσίασε αναλυτικά τους παράγοντες που συντέλεσαν σε αυτήν, όπως η αύξηση της κίνησης κεφαλαίων, η διεθνοποίηση των συναλλαγών, οι συγκεκριμένες αδυναμίες των εθνικών ρυθμιστικών πλαισίων και οι υφιστάμενες ασυμμετρίες με παράλληλη αναφορά σχετικών ιστορικών παραδειγμάτων.

Στη συνέχεια παρουσίασε τις πολιτικές αναμόρφωσης της αρχιτεκτονικής του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τα μέσα επίτευξής τους. Ακολούθησε αναλυτική παρουσίαση των βασικών θεσμικών χαρακτηριστικών της νέας αρχιτεκτονικής του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η παρουσίαση έκλεισε με εκτενή αναφορά στα συστατικά στοιχεία του διεθνούς πλαισίου για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Παγκόσμιας Τράπεζας, της Επιτροπής της Βασιλείας και άλλων διεθνών οργανισμών και fora.

Το πρόγραμμα της δεύτερης ημέρας ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση του κ. Τσομόκου αναφορικά με την ενίσχυση των διακυμάνσεων του οικονομικού κύκλου (pro-cyclicality), που συνεπάγεται η εφαρμογή του Συμφώνου. Δεδομένου ότι η πιθανότητα αδυναμίας του οφειλέτη να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του συναρτάται κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο με τον οικονομικό κύκλο, κάθε ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας θα συνεπάγεται αύξηση της πιθανότητας μη αποπληρωμής.

Αποτέλεσμα της παρεπόμενης αύξησης των κεφαλαιακών υποχρεώσεων κατά την περίοδο ύφεσης της οικονομικής δραστηριότητας είναι ο περιορισμός των χορηγήσεων και η κατά αυτόν τον τρόπο

περαιτέρω ενίσχυση της ύφεσης. Τονίστηκε ότι το ζήτημα της ενίσχυσης του οικονομικού κύκλου αποτελεί φυσική απόρροια της αυξημένης ευαισθησίας ως προς τον κίνδυνο των μεθοδολογιών υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει των διατάξεων του νέου Συμφώνου.

Η ΤΡΙΤΗ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΝΟΙΞΕ ΜΕ ΤΗΝ ομιλία του κ. C. Freeland, με θέμα την πρόσφατη τροποποίηση του πλαισίου των μεθόδων εσωτερικής αξιολόγησης του νέου Συμφώνου, που αποσκοπούσε στη διακριτή μεταχείριση των αναμενόμενων (EL) και των μη αναμενόμενων ζημιών (UL).

Η αρχική ρύθμιση των μεθόδων εσωτερικών αξιολογήσεων, σύμφωνα με την οποία τα πιστωτικά ιδρύματα έπρεπε να υπολογίζουν κεφαλαιακές απαιτήσεις τόσο έναντι των μη αναμενόμενων όσο και των αναμενόμενων ζημιών, είχε υποστεί αυστηρή κριτική από τους φορείς της αγοράς. Ο κ. Freeland επικεντρώθηκε στις τροποποιήσεις που επέρχονται στις συναρτήσεις υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει των μεθόδων εσωτερικών αξιολογήσεων και στη μεταχείριση του πλεονάσματος/ελλείμματος των προβλέψεων σε σχέση με τις αναμενόμενες ζημιές.

Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση σε περίπτωση που το άθροισμα των γενικών και ειδικών προβλέψεων υπολείπεται των αναμενόμενων ζημιών, η διαφορά θα αφαιρείται 50% από τα βασικά και 50% από τα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια, ενώ στην περίπτωση που υπερβαίνει τις αναμενόμενες ζημιές, το πλεόνασμα θα περιλαμβάνεται στα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια μέχρι ένα ποσοστό του συνόλου των κατά τον κίνδυνο σταθμισμένων στοιχείων.

Ο λόγος δόθηκε στον κ. H. Benink, ο οποίος ανέπτυξε το επίκαιρο θέμα της επιβαλλόμενης πειθαρχίας μέσω της αγοράς. Παρουσιάζοντας αρχικά το πλαίσιο γνωστοποίησης στοιχείων του τρίτου πυλώνα του νέου Συμφώνου, ο κ. Benink επισήμανε ότι στο μέτρο που οι καταθέτες και οι άλλοι πιστωτές των τραπεζών προστατεύονται από τους μηχανισμούς του τραπεζικού διχτού ασφαλείας, στερούνται των κινήτρων επιβολής πειθαρχίας στις τράπεζες.

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται, τόνισε εμφαντικά, μέσω της έκδοσης χρέους μειωμένης εξασφάλισης (subordinated debt). Ο κομιστής των εν λόγω τίτλων έχει, όπως εξήγησε ο κ. Benink, ισχυ-

ρά κίνητρα να παρακολουθεί την έκθεση της τράπεζας στους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, εφόσον γνωρίζει ότι θα ικανοποιηθεί τελευταίος σε περίπτωση που η τράπεζα πτωχεύσει.

Το πρωινό πρόγραμμα της τρίτης ημέρας ολοκληρώθηκε με τις διαλέξεις του κ. Herring σχετικά με τις διατάξεις του νέου Συμφώνου που αφορούν την επιβολή κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου και την κανονιστική ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων (financial conglomerates).

Η παρουσίαση εστίασε καταρχήν στα εννοιολογικά προβλήματα που δημιουργεί κάθε απόπειρα ορισμού του λειτουργικού κινδύνου. Υπογραμμίστηκε το γεγονός ότι, σύμφωνα με τον ορισμό που έχει υιοθετήσει η Επιτροπή της Βασιλείας δεν περιλαμβάνεται στην έννοια του λειτουργικού κινδύνου ο σημαντικότερος μη χρηματοοικονομικός κίνδυνος, δηλαδή ο κίνδυνος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (business risk).

Αναπτύχθηκαν στη συνέχεια οι διαφορετικές μεθοδολογίες υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου σύμφωνα με το νέο πλαίσιο. Εμφαση αποδόθηκε στα μεθοδολογικά προβλήματα εκτίμησης και υπολογισμού του λειτουργικού κινδύνου, ενώ η παρουσίαση κατέληξε, θέτοντας το ερώτημα του κατά πόσο η παρακράτηση ιδίων κεφαλαίων αποτελεί την κατάλληλη για το λειτουργικό κίνδυνο, απάντηση.

Αναφορικά με τη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων (financial conglomerates) ο κ. Herring παρουσίασε τους λόγους της, ολοένα αυξανόμενης τα τελευταία χρόνια, διαμόρφωσης ομίλων που δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα της τραπεζικής, χρηματοπιστηριακής και ασφαλιστικής αγοράς.

Η συζήτηση, κατόπιν της εισαγωγής, κατευθύνθηκε στα προβλήματα που δημιουργούνται αναφορικά με την προληπτική εποπτεία ενός διεθνώς δραστηριοποιούμενου χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων. Η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των ενεχόμενων, στην εποπτεία του ομίλου, εποπτικών αρχών απασχόλησε το τελευταίο μέρος της παρουσίασης, το οποίο διανθίστηκε με ιστορικά παραδείγματα συναφών κρίσεων.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας πραγματοποιήθηκε συζήτηση στοργυλής τραπεζικής υπό το συντονισμό του κ. Μόσχου, με θέμα τις εναλλακτικές δυνατότητες στη διοικητική ρύθμιση των τραπεζικών δραστηριοτήτων. Ιδιαίτερη σημασία

αποδόθηκε στη συγκρότηση ενός λυσιτελούς πλαισίου, που θα εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία των τραπεζικών δραστηριοτήτων, χωρίς να είναι αναγκαία η προσφυγή στη διοικητική παρέμβαση και εποπτεία.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΗΜΕΡΑ ΑΦΙΕΡΩΘΗΚΕ ΣΤΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ και τις τεχνικές διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου. Ο κ. A. Saunders αναφέρθηκε αρχικά στους δομικούς εκείνους παράγοντες που ερμηνεύουν τη διαμόρφωση, σε αυτή τη χρονική περίοδο, καινούριων μεθοδολογιών για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών υποχρεώσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου.

Παρουσίασε ενδελεχώς τις επιμέρους μεθοδολογίες που έχουν κατά καιρούς χρησιμοποιηθεί από τις τράπεζες. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στη χρήση της φόρμουλας αποτίμησης των συμβάσεων υπό αίρεση (options) για σκοπούς τιμολόγησης δανειακών ανοιγμάτων, αλλά και στην εφαρμογή της προσέγγισης της “αξίας εν κινδύνω” (VaR) στον πιστωτικό κίνδυνο, όπου και αναδείχθηκαν οι ουσιαστικές διαφορές από τα υποδείγματα για τον κίνδυνο αγοράς.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας τους συμμετέχοντες απασχόλησε η μεταχείριση των ανοιγμάτων εξειδικευμένης χρηματοδότησης (specialized lending) στο νέο πλαίσιο της Επιτροπής της Βασιλείας. Η ιδιαίτερα επαχθής αρχικά μεταχείριση των εν λόγω ανοιγμάτων ώθησε κάποιες μεγάλες τράπεζες να υποβάλουν υπόμνημα προς την Επιτροπή της Βασιλείας, στο πλαίσιο της διαβούλευσης, στο οποίο καταγράφονταν οι απόψεις των φορέων της αγοράς που εξειδικεύονται στη χρηματοδότηση μεγάλων έργων (project finance). Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να εξετάσουν κριτικά το υπόμνημα, εντοπίζοντας τις αρετές και τις αδυναμίες του.

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ Ο κ. B.DVORAK ανέπτυξε αναλυτικά τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι τράπεζες, προκειμένου να εγκριθούν τα εσωτερικά τους υποδείγματα από την αρμόδια εποπτική αρχή.

Η παρουσίαση επικεντρώθηκε αφενός στο ζήτημα της συλλογής αξιόπιστων δεδομένων και αφετέρου στην ανάγκη η μέθοδος που υιοθετείται να συλλαμβάνει τόσο τις πιθανότητες αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλο-

μένου όσο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγής. Παρουσιάστηκαν διεξοδικά οι διαδικασίες για τη διαμόρφωση, τη βαθμονόμηση και τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των μεθόδων εσωτερικών αξιολογήσεων.

Το δεύτερο μέρος της παρουσίασης του κ. B. Dvorak αφιερώθηκε στη χρήση μεθόδων υπολογισμού της απόδοσης σε συνάρτηση με τον κίνδυνο για κάθε πιστωτικό άνοιγμα. Η παρουσίαση ανέδειξε τη σπουδαιότητα που έχει η ενεργός διαχείριση των πιστωτικών κινδύνων σε όρους κερδοφορίας.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας οι ομάδες των συμμετεχόντων παρουσίασαν τα αποτελέσματα της άσκησης της προηγούμενης ημέρας, που αφορούσε τη μεταχείριση των ανοιγμάτων εξειδικευμένης χρηματοδότησης (specialized lending).

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΔΥΟ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ. Στην πρώτη, η οποία αφορούσε το ζήτημα της θεσμικής οργάνωσης της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, τα μέλη του panel, κ.κ. Sainz de Vicuna, J. Louis και X. Χατζηεμμανουήλ, υπό το συντονισμό του κ. S. Robinson, παρουσίασαν τις

απόψεις τους, εστιάζοντας σε θέματα όπως ο ρόλος της κεντρικής τράπεζας στην εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η πρόσφατη τάση δημιουργίας διοικητικών αρχών αρμόδιων για την εποπτεία του συνόλου του χρηματοπιστωτικού τομέα και οι ειδικές διαστάσεις που λαμβάνει το θέμα στα πλαίσια της ευρωπαϊκής νομισματικής ολοκλήρωσης.

Η ενσωμάτωση του νέου Συμφώνου της Επιτροπής της Βασιλείας στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτέλεσε το αντικείμενο της συζήτησης του δεύτερου μέρους, στην οποία συμμετείχαν ο κ. Π. Κυριακόπουλος και η κα R. Ayadi, υπό το συντονισμό του κ. Δ. Τσιμπανούλη. Ο κ. Κυριακόπουλος έδωσε έμφαση στις ιδιαιτερότητες της ευρωπαϊκής τραπεζικής αγοράς, με ιδιαίτερη αναφορά στην περίπτωση της Ελλάδας. Τα ειδικά χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής τραπεζικής αγοράς επιτάσσουν τη μερικώς διαφοροποιημένη εφαρμογή του νέου Συμφώνου από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η κα Ayadi παρουσίασε τα χαρακτηριστικά της κοινοτικής νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, με την οποία θα ενσωματωθεί το νέο πλαίσιο για την κεφαλαιακή επάρκεια στην υφιστάμενη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΩΤΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΒΔΟΜΑ-
δας του εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν εξ-
ολοκλήρου αφιερωμένες στην άσκηση προσο-
μοίωσης του κ. J. Dermine. Κατά τη διάρκεια της
άσκησης οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία,
υπό μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες και
συγκεκριμένους χρονικούς περιορισμούς, να δια-
χειριστούν το χαρτοφυλάκιο εικονικής τράπεζας,
λαμβάνοντας σειρά αποφάσεων αναφορικά με
την τιμολόγηση των χορηγήσεων και των καταθέ-
σεων, τη διαχείριση των διαθεσίμων και τον έλεγ-
χο και την αντιστάθμιση των κινδύνων. Στο τέλος
της άσκησης παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα
των ομάδων που έλαβαν τη μεγαλύτερη βαθμολο-
γία και ακολούθησε συμβολική βράβευσή τους.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
του κύκλο με τις παρουσιάσεις του κ. Ν. Τραυ-
λού σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση.
Αφού πρώτα παρουσιάστηκαν οι εξελίξεις εκείνες
που συνέβαλαν στην αύξηση του ενδιαφέροντος της
διεθνούς κοινότητας σε θέματα εταιρικής διακυ-

βέρνησης, εξετάστηκαν οι ιδιαίτερες διαστάσεις
που λαμβάνει το θέμα στους κόλπους της τραπεζι-
κής επιχείρησης.

Εχοντας κατά νου ότι τα θέματα της εταιρικής
διακυβέρνησης και των μηχανισμών εσωτερικού
ελέγχου αποκτούν ιδιαίτερη σημασία με το νέο Σύμ-
φωνο της Επιτροπής της Βασιλείας, ο κ. Ν. Τραυλός
επικέντρωσε το ενδιαφέρον του στο ρόλο που δια-
δραματίζουν οι μηχανισμοί αυτοί για την αποτελε-
σματική διαχείριση και ανάσχεση των πάσης φύσεως
κινδύνων, στους οποίους εκτίθενται οι τράπεζες.

*Στη συνέχεια παρατίθενται οι ομιλίες των κ.κ. Αρά-
πογλου και Χρ. Γκόρτσου, όπως εκφωνήθηκαν στη
διάρκεια του IBSS 2004.*

